

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

หลักสำคัญของการพัฒนาประเทศนั้น คือ การพัฒนาจะต้องสมดุลกันทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จะเน้นหนักแต่เรื่องหนึ่งเรื่องใด และละเลยด้านอื่นปล่อยให้ล่าช้าอยู่แล้ว ระบบสังคมของประเทศที่กำลังพัฒนาอยู่นั้น ก็จะขาดเสถียรภาพและความมั่นคงที่แท้จริง¹ แนวคิดในการใช้การสื่อสาร เพื่อการพัฒนาประเทศจึงครอบคลุมหลักสำคัญนี้

ในการพัฒนาทางการเมือง การสื่อสารได้มีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับระบบการเมือง จนมีคำกล่าวเปรียบความสำคัญของการสื่อสาร เป็นเสมือนเส้นใยประสาทของระบบการเมือง² และในกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยแล้ว การพัฒนาทางการเมืองที่สำคัญได้มุ่งเน้นที่การระดมมวลชนเข้ามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในกระบวนการตัดสินใจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสาธารณประโยชน์ ซึ่งหากปราศจากการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้และข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองแล้ว ประชาชนก็จะไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อที่มีบทบาทอย่างสำคัญมากของการสื่อสารทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นสาธารณะ ก็คือ สื่อมวลชน

ตามแนวทฤษฎีสื่อสารมวลชน ถือว่า สื่อมวลชนสามารถมีอิทธิพลและผลกระทบต่อสังคม รวมทั้งมนุษย์ในสังคมได้ เนื้อหาจากสื่อมวลชนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้สึก (affective effect) ความคิด (cognitive effect) และมีผลต่อพฤติกรรม

¹ เกษม ศิริสัมพันธ์ "สื่อมวลชนกับการพัฒนาประเทศ" ใน อมร รักษาสิทธิ์ ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2515) หน้า 84-85

² Karl W. Deutsch, The Nerves of Government. (Glencoe : Fress Press, 1969), p.3

ที่จะแสดงออก (behavioral effect)¹ โดยผ่านการนำเสนอที่มุ่งโน้มน้าวใจหรือมุ่งจะนำเสนอข่าวสารเพื่อการตัดสินใจ เป็นสำคัญ โดยที่สื่อมวลชนแม้จะได้ตั้งอยู่บนฐานคติที่เป็นกลางแล้วก็ตาม และแนวคิดที่ว่าด้วยอิทธิพลของสื่อมวลชน ซึ่งทำให้สิ่งที่ไม่เป็นที่รู้จักกลายเป็นสิ่งที่รู้จักของประชาชนทั่วไปได้ โดยที่คุณโทษได้ขึ้นกับเนื้อหาที่ถูกนำเสนอออกไปนั้น กล่าวคือ สื่อสามารถทำให้ประชาชนรับรู้ภาพของบุคคลในลักษณะที่เป็นได้ทั้งบวกและลบ โดยภาพนั้นอาจมิใช่ข้อเท็จจริงของบุคคลนั้นก็ได้อีก ด้วยเหตุนี้ การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้นำทางการเมืองของสื่อมวลชนจึงอาจก่อให้เกิดภาพของผู้นำที่ประชาชนรับรู้ได้ตามการนำเสนอของสื่อมวลชนนั้น และอาจเข้าไปก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดต่อข่าวสารที่ได้รับรู้ เป็นความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อตัวผู้นำทางการเมืองได้ ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ประชาชนจะมีต่อผู้นำทางการเมือง

กล่าวในกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมแล้ว การที่รัฐบาลได้รับความสนับสนุนจากประชาชนจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง แม้ในสังคมการเมืองประชาธิปไตยแบบไทย ซึ่งเป็นระบบการเมืองที่มีลักษณะเฉพาะของไทยเอง มีวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์และสภาวะแวดล้อมที่มีลักษณะพิเศษในตัวเอง มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เน้นตัวบุคคลมากกว่าระบบ ภาพพจน์ของนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้มีอำนาจทางการเมืองมากที่สุดคนหนึ่งในวงการเมืองไทยที่ประชาชนมีอยู่ในใจนั้นอาจก่อให้เกิดการสนับสนุนหรือต่อต้านการบริหารงานของรัฐบาล อันหมายถึง เสถียรภาพของรัฐบาลที่จะบริหารงานให้ครบวาระนั้นย่อมจะมั่นคงขึ้นหรือได้รับการสั่นคลอนได้ และแม้ว่าเสถียรภาพของรัฐบาลและเสถียรภาพทางการเมืองในระบบการเมืองของไทยจะขึ้นอยู่กับ การได้รับความสนับสนุนจากสถาบันสำคัญถึงสามสถาบัน คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันทหาร และสถาบันประชาชน² ก็ตามนี้ การที่ผู้นำทางการเมืองได้รับความสนับสนุนโดยตรงจากประชาชน จะยังเป็นฐานที่ใหญ่ยิ่งที่จะปฏิเสธ

¹ S.J. Ball Rokeach, and M.De Fleur, "A Dependency Model of Mass Media Effect" Communication Research. 14 (January, 1976) : 232.

² บุญชนะ อัดถาวร บันทึกวิเคราะห์และวิจารณ์ 16 นายกรัฐมนตรีไทย (มูลนิธิศ.บุญชนะ อัดถาวรเพื่อการศึกษาและการวิจัย 2526) หน้า 190

ละเลยไปไม่ได้ซึ่ง เป็นสิ่งที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไปเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีเจตนาที่จะแสวงหาความชอบธรรมทางการเมืองในหมู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง

ในอดีตนั้น บรรดาผู้นำทางการเมืองของไทยในยุคต่าง ๆ ได้เคยถูกสื่อมวลชนและประชาชนมองในลักษณะต่าง ๆ กัน และขนานนามให้ตามลักษณะบุคลิกภาพและบทบาทหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติไว้ อาทิ จอม ป.พิบูลสงคราม ได้ฉายา "ผู้นำช่วยชาติ" ในยุคของ "เชื้อผู้นำชาติพ้นภัย" ฉายา "นายกสิ้นทอง" ใช้เรียกแทนหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ เรียกนายควง ภัยวงศ์ว่า "โทรหน้าสนามกีฬาแห่งชาติ" จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในนาม "จอมพลห้าขวับแดง" กับคำ "ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว" ยุค "ทรราชย์ 2 จอมพล" (จอมพลถนอม จอมพลประภาส) ยุค "รัฐบาลมะเขือเผา" ในสมัยศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ และ ยุค "รัฐบาลหอย" สมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นต้น ภาพเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนทัศนคติของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้นำทางการเมือง โดยมุ่งที่การบริหารงานของนายกรัฐมนตรีและนำเสนอสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางด้วยข่าวสารและข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ซึ่งพบว่าปรากฏในการนำเสนอของสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ไว้อย่างมากกว่าสื่อมวลชนชนิดอื่นด้วย

ในสมัยของนายกรัฐมนตรี พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีติดต่อกันยาวนานที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย บทบาทและบุคลิกภาพของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับการนำเสนอทางหน้าหนังสือพิมพ์ ทั้งในรูปแบบข่าวและความเห็นมาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ นับแต่ก่อนมา เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งยังเป็น พล.โท. เปรม ติณสูลานนท์ แม่ทัพกองทัพภาคที่ 2 ที่โด่งดังจากนโยบายการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดภาคอีสานที่สื่อมวลชนยกย่องในความจริงใจต่อการปฏิบัติงาน และ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจต่อสถานการณ์อย่างดี จนได้รับรางวัล "สังข์เงิน" จากสมาคมนักข่าวสัมพันธ์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2520¹ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ก้าวสู่ตำแหน่งทางการเมืองครั้งแรกในตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยในรัฐบาลเกรียงศักดิ์ (1) พร้อมกับข่าว "ผม เป็นทหารอาชีพ"

¹ สยามรัฐ 28, 9492 (เสาร์ที่ 24 ธันวาคม 2520)

กับการ "มาเป็นนักการเมืองโดยไม่ตั้งใจ" แต่ก็ "จะขอทำจนหมดแรง"¹ ผลงานในกระทรวงมหาดไทยนี้ก็กลับได้รับการยกย่องชมเชยจากสื่อมวลชนและบุคคลหลายฝ่ายในฐานะที่เป็นคนทำงานจริงและเป็นนายทหารที่มีความซื่อสัตย์มากที่สุดคนหนึ่ง พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ได้ก้าวสู่ตำแหน่งสูงสุดในกองทัพ โดยเลื่อนตำแหน่งจากผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบกไปเป็นผู้บัญชาการทหารบกแทน พล.อ.เสริม ณ นคร ควบกับการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในรัฐบาลเกรียงศักดิ์ (2) และ (3) พร้อมกับเป็นช่วงที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวคราวเกี่ยวกับตัวเก็งนายกรัฐมนตรีคนที่ 16 และ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ก็ได้กลายเป็นบุรุษหมายเลขหนึ่งของประเทศตั้งแต่ก่อนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี โดยเป็นผู้รับน้ำแพ้นเสื้อพระราชทานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานไปเผยแพร่ โดยหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้เผยแพร่ภาพ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ในชุดพระราชทานที่สวมใส่ออกงานเป็นครั้งแรกในการไปเป็นประธานงานครบรอบ 60 ปี วังเวียน 22 กรกฎาคม² และเผยแพร่ติดต่อกันเรื่อยมาจนเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ พร้อมกับขยายสู่ความนิยมของประชาชนอย่างกว้างขวางและรวดเร็วนับแต่บัดนั้น

หลังจากที่ พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ต้องเผชิญกับมรสุมทางการเมืองรอบด้านที่กระหน่ำเข้าใส่ด้วยประเด็นการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งไร้ประสิทธิภาพ สื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอภาพการประท้วงต่อต้านการแก้ปัญหาค่าครองชีพของประชาชนและบุคคลกลุ่มต่าง ๆ อันสืบเนื่องจากการที่รัฐบาลขึ้นราคาน้ำมันกันอย่างครึกโครม จนที่สุด พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ประกาศลาออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรีกลางที่ประชุมรัฐสภา ซึ่งก็ได้รับการกล่าวขวัญในทางชมเชยจากสื่อมวลชนอย่างมากด้วย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และผู้บัญชาการทหารบก จึงได้รับการเสนอชื่อเข้ารับตำแหน่ง

¹ สยามรัฐ 28, 9460 (พฤษภาคมที่ 17 พฤษภาคม 2520)

สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 24,22 (พฤษภาคม 2520) : 14-18

สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 26,14 (กันยายน 2522) : 5-6

² ไทยรัฐ 22, 7857 (ศุกร์ที่ 27 กรกฎาคม 2522)

นายกรัฐมนตรี คนที่ 16 ตามความคาดหมายที่สื่อมวลชนได้นำเสนอแก่ประชาชนไว้ล่วงหน้าแล้ว สื่อมวลชนได้มองภาพการขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ว่า เป็นภาพที่เต็มไปด้วยความชอบธรรมที่ประชาชนจะยอมรับได้ในการก้าวสู่ตำแหน่งสูงสุดทางการเมืองของผู้บัญชาการทหารด้วยวิถีทางทางรัฐสภา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองที่มีผู้แทนซึ่งได้รับการเลือกตั้งในครั้ง 22 เมษายน 2522 และวุฒิสมาชิกอย่างท่วมท้น และแม้ในบทวิเคราะห์การเมืองที่เจาะลึกของสื่อมวลชนจะได้ชี้ถึงความเป็นตัวแทนอำนาจจากกองทัพของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ไว้กัก็ตาม ในบทวิเคราะห์เหล่านี้ก็จะกล่าวถึงคุณสมบัติที่เด่นมากของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ในความเป็นผู้บริหารที่สุจริต ไม่ต่างพร้อยในเรื่องทุจริตและว่าเป็นภาพของคุณสมบัติที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางด้วย

คณะรัฐมนตรีชุดแรกที่มี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีที่สื่อมวลชนขนานนามให้เป็นรัฐบาล "เปรม 1" จึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นรัฐบาลผสมระหว่างหลายพรรคการเมืองกับกลุ่มข้าราชการประจำทั้งทหารและพลเรือนที่นายกรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอให้มา เป็นรัฐมนตรีร่วมรัฐบาลกับบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมือง พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ได้กล่าวปราศรัยต่อประชาชนในโอกาสเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นครั้งแรก เมื่อ 14 มีนาคม 2523¹ ว่า "ผมใคร่ขอเรียนด้วยความเคารพและจริงใจว่า ตัวผมเองไม่มีความทะเยอทะยาน และความปรารถนาที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ก่อนเลย..." และได้กล่าวแสดงความตั้งใจที่จะทำงานด้วยความตั้งใจและสุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ประกาศเน้น "การแก้ปัญหาความยากจน" ซึ่งถือเป็นนโยบายที่เร่งด่วนมาก

ตลอดช่วงการเป็นนายกรัฐมนตรีมากกว่า 8 ปี ของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ มาแล้วนี้ ได้เกิดเหตุการณ์และวิกฤตการณ์ที่สำคัญขึ้นมากมาย ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เกิดการรัฐประหารที่ล้มเหลวไปถึง 2 ครั้ง รัฐบาลประกาศยุบสภาพร้อมจัดให้มีการเลือกตั้ง 3 ครั้ง มีการจัดตั้งและปรับปรุงคณะรัฐมนตรีมาแล้ว 5 ครั้ง มีกิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาการลงทุนภายในประเทศและการลงทุนในกิจการขนาดใหญ่จากต่างประเทศ การส่งเสริมการผลิต

¹ ยติชน 3,759 (เสาร์ที่ 15 มีนาคม 2523)

สินค้าเพื่อการส่งออกและการขยายตลาดสินค้าทางการเกษตรและอื่น ๆ ในต่างประเทศ รัฐบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สรุปภาวะเศรษฐกิจไทย ในไตรมาสแรกของปี 2531 ว่าเป็นภาวะเศรษฐกิจที่ต่ำที่สุดในรอบสิบปีที่ผ่านมา¹ มีการรณรงค์ การสร้างค่านิยมในการนิยมไทยขนานใหญ่ ขณะเดียวกันก็มีภาวะของบัณฑิตตกงานที่เพิ่มจำนวนขึ้น มีปัญหาราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญหลายชนิดตกต่ำ เช่น ข้าวและอ้อย มีการปราบปราม การทุจริตของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับจนเป็นข่าวใหญ่โดยไม่เคยมีมาก่อน และมีกิจกรรมเด่น ๆ อีกมาก เช่น ปีการท่องเที่ยวไทย กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติครบ 5 รอบ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือการแก้ปัญหาความแห้งแล้งในภาคอีสานกับโครงการน้ำพระทัย จากในหลวงที่รู้จักกันในนามอีสานเขียวก็ตาม

ภาพของนายกรัฐมนตรีในการบริหารประเทศการจัดการกับเหตุการณ์และวิกฤตการณ์ ต่าง ๆ ประชาชนมีโอกาสรับรู้ได้จากการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง ภาพ ของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ที่สื่อมวลชนนำเสนออาจจะมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ ก็ตาม ภาพที่สื่อมวลชนได้ให้ไว้ย่อม เป็นข้อมูลที่ประชาชนอาจใช้ในการตัดสินใจสนับสนุนต่อต้าน หรือมองนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลในแง่ดีและไม่ดีได้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นความ พยายามที่จะหาคำตอบ เพื่อ เป็นผลแก่การพัฒนาแนวคิดในการใช้การสื่อสารกับการพัฒนาทางการ เมืองในการใช้และควบคุมสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ต่อการสร้างภาพพจน์ของบุคคลในทาง การเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาพพจน์ของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในสายตาของ สื่อมวลชน ที่ปรากฏตามการนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยว่ามีลักษณะ เช่นไร
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอภาพพจน์ของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ที่ปรากฏในเนื้อหาส่วนที่เป็นข่าว และส่วนที่เป็นความเห็นของหนังสือพิมพ์ ไทย

¹ สยามรัฐ 38,12934 (อังคารที่ 14 มิถุนายน 2531)

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์สองแบบ คือ แบบประชานิยม (Popular Newspapers) กับแบบคุณภาพ (Quality Newspapers)

ขอบเขตของการวิจัย

1. วิเคราะห์เนื้อหาของข่าวสารในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน ทั้งประเภทประชานิยม และประเภทคุณภาพซึ่งชื่อฉบับที่ใช้เป็นตัวแทนในการศึกษานั้น เลือกจากชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์ซึ่งมียอดจำหน่ายสูงสุดของหนังสือพิมพ์แต่ละประเภท ประเภทละ 1 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ (กรอบแรก) และมติชน ตามลำดับ

2. ช่วงของการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ทั้งสองชื่อฉบับ เริ่มตั้งแต่หลังการเลือกตั้งทั่วไป ปี 2529 คือ 27 กรกฎาคม 2529 - 31 มกราคม 2531 เป็นเวลา 1 ปี 6 เดือน ซึ่งอยู่ในช่วงของรัฐบาล "เปรม 5"

3. เนื้อหาของข่าวสารที่วิเคราะห์นั้น จะวิเคราะห์จากเนื้อหาที่นำเสนอ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนที่อยู่ในรูปของข่าวและส่วนที่มีความเห็นของสื่อมวลชนแสดงไว้อย่างชัดเจนด้วย

ส่วนที่เป็นข่าว ได้แก่ ข่าว และภาพข่าว

ส่วนที่เป็นความเห็น ได้แก่ บทบรรณาธิการ คอลัมน์วิจารณ์ บทความ/รายงาน การ์ตูน บทสัมภาษณ์ และคอลัมน์ชุมชน

โดยจะวิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาที่ระบุชื่อว่า พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ เข้าไปเกี่ยวข้อง โดยระบุชื่อ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ หรือสรรพนามอื่นที่ใช้เรียกแทนชื่อ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้ เนื้อหาที่ไม่ระบุชื่อหรือสรรพนามโดยตรง แต่เป็นการกล่าวเปรียบเทียบที่มุ่งจะให้ผู้อ่านคิดว่าเป็นการเปรียบเทียบ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์กับสิ่งอื่น ๆ นั้น จะไม่นำมาเป็นเนื้อหาของการวิเคราะห์

ในการพิจารณาเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ที่กล่าวถึงบทบาทของบุคคลต่าง ๆ หรือสถาบันใด ๆ นั้น จะไม่พิจารณาถึงข้อเท็จจริงใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะพิจารณาเฉพาะเนื้อหาที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในหน้าหนังสือพิมพ์เท่านั้น

นิตยสารศัพท์

การสื่อสารภาพพจน์ทางการเมือง : การสื่อสารที่มุ่งก่อให้เกิดความรู้ ความรู้สึกที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ชื่นในใจของประชาชน ปกติปรากฏการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ นี้ มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เป็นผู้นำทางการเมืองและองค์กรหรือกลุ่มทางการเมืองของระบบการเมืองนั้น เช่น การนำเสนอบทบาทของนายกรัฐมนตรีไปในหมู่ประชาชนแล้วก่อให้เกิดความรู้ ความรู้สึกที่ชอบ อยากรับสนับสนุนหรือไม่ชอบและอาจอยากต่อต้านด้วยก็ได้

ภาพพจน์ของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ในหนังสือพิมพ์ : ภาพรวมของข่าวและทัศนะของสื่อมวลชนที่มีต่อการแสดงบทบาทของ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในการบริหารกิจการของประเทศและต่ออนุคลิกภาพส่วนตัวด้วย ซึ่งปรากฏในการนำเสนอของสื่อมวลชนในรูปของข่าวและทัศนะที่สะท้อนออกมาเป็นข้อเขียนในหน้าหนังสือพิมพ์ ภาพรวมนี้อาจจะแสดงออกในรูปของฉายาหรือสรรพนาม เฉพาะก็ได้

สื่อมวลชน : 1. ผู้ทำหน้าที่บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ซึ่งเป็นผู้หาข่าว และคัดเลือกชิ้นข่าว นำมาลงตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์

2. ผู้ทำหน้าที่เขียนบทบรรณาธิการ ผู้เขียนบทความ/รายงาน ผู้เขียนการ์ตูน ผู้เขียนคอลัมน์ซุบซิบ และผู้เป็นคอลัมน์นิสต์ของคอลัมน์วิจารณ์ต่าง ๆ

ประเด็นข่าว : เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่สื่อมวลชนนำเสนอไว้ในหน้าหนังสือพิมพ์ บทบาทที่แสดงออกต่อประชาชน : ภาพรวมหรือความคิดเห็น พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ที่แสดงออกมาต่อเหตุการณ์นั้นๆ และสื่อมวลชนนำมาเป็นข่าวและวิพากษ์วิจารณ์บทบาทนั้นด้วย

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ได้แนวทางการพัฒนาแนวคิดในการใช้การสื่อสารกับการพัฒนาทางการเมืองในการใช้และควบคุมสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ต่อการสร้างภาพพจน์ของบุคคลในทางการเมือง

2. เข้าใจลักษณะของการสื่อสารภาพพจน์ของผู้นำทางการเมืองในระบบการเมืองไทย ทั้งในแง่ของความมุ่งหมาย ลักษณะของการนำเสนอ เนื้อหา และผลกระทบต่อส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมืองที่อาจเกิดขึ้นได้บางประการ

3. เข้าใจลักษณะการสื่อสารภาพพจน์ของผู้นำทางการเมืองที่ผ่านสื่อที่เป็นสื่อมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ในแง่ของลักษณะการนำเสนอที่ปรากฏเป็นรูปแบบ วิธีการ และเนื้อหาในหน้าหนังสือพิมพ์ไทย